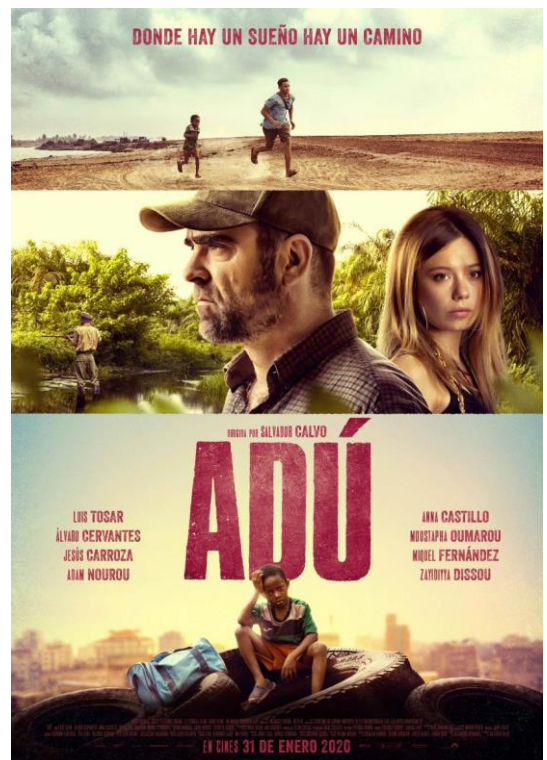

ADÚ

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

En un intent desesperat per arribar a Europa i amagats davant d'una pista d'aterratge al Camerun, un nen de sis anys i la seva germana gran esperen per colar-se en els cellers d'un avió. No massa lluny, un activista mediambiental contempla la terrible imatge d'un elefant, mort i sense ullals. No només ha de lluitar contra la caça furtiva, sinó que també haurà de retrobar-se amb els problemes de la seva filla acabada d'arribar d'Espanya. Milers de quilòmetres al nord, a Melilla, un grup de guàrdies civils es prepara per enfrontar-se a una multitud de subsaharians que han iniciat l'assalt a la tanca fronterera. Tres històries, en què cap dels seus protagonistes sap que els seus destins estan condemnats a creuar-se i que les seves vides ja no tornaran a ser les mateixes.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *Adú*

Any: 2020

País: Espanya

Durada: 120 minuts

Direcció: Salvador Calvo

Guió: Alejandro Hernández

Producció: Álvaro Augustín, Ghislain Barrois, Edmon Roch, Javier Ugarte.

Música: Roque Baños

Fotografia: Sergi Vilanova Claudín

Muntatge: Jaime Collis

Intèrprets: Luis Tosar (Gonzalo); Álvaro Cervantes (Mateo); Anna Castillo (Sandra); Moustapha Oumarou (Adú); Miquel Fernández (Miguel); Jesús Carroza (Javi); Adam Nourou (Massar); Zayidiyya Dissou (Alika); Ana Wagener (Paloma); Nora Navas (Carmen).

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Escriviu la sinopsi de cadascuna de les tres històries del film.
2. Expliqueu com son i quina és la seva evolució al llarg del film de l'Adú, en Massar, i la Sandra.
3. Sobre un mapa d'Àfrica, dibuixeu l'itinerari de l'Adú des de Yaoundé fins a Melilla, passant per Dakar i Nouakchott.
4. Elaboreu un petit informe sobre la tanca de Melilla: Origen de la tanca, finançament, funcionalitat, conflictivitat, morts provocades...
5. Per què els furtius maten els elefants de la reserva? Per què creieu que en Gonzalo es nega a donar la carn de l'elefant mort als habitants d'aquell indret?
6. Per què els furtius maten la mare de l'Adú i l'Alika?
7. En quines condicions viu la tieta de l'Adú i l'Alika a Yaoundé (Camerun)? Què ens fa evident les imatges que veiem d'aquell país?
8. L'home que porta l'Adú i l'Alika a l'aeroport i els convenç que entrin dins el compartiment de les rodes de l'avió, a què creieu que es dedica?

9. A part de robar alguna cosa de menjar, com aconsegueix diners en Massar? D'on ve? Quina és la seva història?
10. En les imatges de la frontera entre Melilla i el Marroc, es pot veure una llarga cua de dones portadores que arrosseguen enormes paquets, grandiosos embalums. També a la frontera de Ceuta es produeix el mateix cas. Què són? Feu una recerca per esbrinar quina classe de comerç és aquest i en quines condicions es produeix?
11. Per què creieu que en el judici per la mort de Tatu, mort a la tanca, s'absol els guàrdies, malgrat els testimonis dels seus companys immigrants?
12. En la celebració per haver guanyat el judici, un dels guàrdies, Miguel, li diu al seu company Mateo: "De África todos se van"; "La valla significa: *no sois bienvenidos, arreglad vuestros problemas*". Què en penseu d'aquestes afirmacions?
13. Què pretenen l'Adú i en Massar en la seva travessa per mar?
14. Per què a en Massar no el deixen que vagi al centre de menors de Melilla?
15. Quina de les tres històries us ha interessat més personalment? Quina us ha semblat més rellevant?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. Per la rellevància del paisatge africà en la pel·lícula, observem uns quants grans plans generals al llarg del film (GPG). Què ens vol expressar aquest tipus de pla?
2. En el minut 24 observem un contrapicat sobre l'Adú. En què consisteix aquesta angulació?
3. En el minut 61 del film, l'Adú i en Massar parlen entre ells i al darrere seu s'observa un anunci vell i atrotinat de Coca-Cola? Penseu que aquesta imatge té un sentit simbòlic? Expliqueu-lo.
4. Tres minuts més endavant, en el 64, observem un pla zenital sobre uns musulmans de Mauritània que resen. Què és un pla zenital?
5. En el viatge que fan en avió en Gonzalo i la seva filla Sandra cap al Marroc, veiem com la noia duu uns auriculars en els què es llegeix perfectament la marca. Es tracta de publicitat indirecta o de *product placement*. Investigueu sobre aquest fenomen publicitari i feu-ne una valoració.
6. En quins moments de la pel·lícula les històries es creuen? Què ha intentat aconseguir el director amb aquests tres relats cinematogràfics que passen a l'Àfrica i que es creuen en alguns moments?

Si teniu dubtes, vegeu el blog de suport:

<http://lenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

TANQUES A CEUTA I MELILLA

El govern espanyol no només apujarà les tanques a Ceuta i Melilla un 30%, sinó que també avala que el Marroc mantingui les concertines en les tanques del seu cantó de la frontera. Unes concertines, a més, que podrien estar finançades amb una ajuda milionària concedida pel mateix executiu espanyol per sufragar despeses de l'estat veí per controlar la immigració. Així es desprèn d'unes respostes parlamentàries de la Moncloa a dues preguntes registrades pel diputat d'EH Bildu Jon Iñarritu.

El parlamentari basc demanava detalls sobre l'ajuda pública de 32,3 milions concedida al Marroc, sobre si aquesta hauria pogut servir per construir concertines i si s'avalava aquesta mesura per evitar l'entrada de migrants. Les concertines són filferros metàl·lics que, en aquest cas, contenen fulles afilades preparades per lesionar i introduir-se a la carn de qui vol saltar a la tanca, produint profundes ferides.

El govern espanyol, però, es limita a explicar que la transferència serveix per "contribuir a sufragar les despeses ocasionades en els desplegaments operatius, junt al manteniment dels materials usats pels serveis policials marroquins en el desenvolupament de les actuacions de col·laboració amb Espanya en la vigilància de fronteres i en la lluita contra la immigració irregular".

Malgrat que el ministre de l'Interior, Fernando Grande-Marlaska, va explicar dilluns que l'Estat retiraria les seves concertines i, a canvi, apujaria un 30% les tanques, la resposta del seu executiu no qüestiona les mesures empreses pel Marroc, on s'hi mantenen aquests perillosos frens. De fet, subratlla que aquest "és un estat sobirà i és signatari de la Convenció de Ginebra de 1951", així com que "té una relació privilegiada amb la Unió Europea" i que va rebre el suport de la Comissió Europea en la seva nova política en matèria d'immigració i asil.

Jon Iñarritu havia fet dues preguntes sobre aquesta qüestió que el govern espanyol va respondre conjuntament en el text superior. En la primera, demanava detalls sobre l'ajuda de 32,3 milions al Marroc per controlar la immigració, si serviria per finançar concertines i com s'auditaria l'ajuda, i sobre si aquest és un estat segur per als migrants. En la segona, pregunta explícitament per l'opinió de l'executiu estatal sobre les concertines del Marroc, si demanarà que es retirin i, de nou, si han estat subvencionades amb recursos espanyols o europeus.

Roger Tugas Vilardell "El govern espanyol avala que el Marroc mantingui concertines a les tanques de Ceuta i Melilla". Nació Digital 18-2-2020. Adaptació de Cinescola.

<https://www.naciodigital.cat/noticia/196588/govern-espanyol-avala-marroc-mantingui-concertines-tanques-ceuta-melilla>

Activitats

1. Apareixen les concertines a la pel·lícula *Adú*?
2. ¿Quina alternativa hi podria haver a l'emigració africana a Europa que no fos la construcció de tanques i la instal·lació de concertines?
3. ¿Els valors democràtics s'adiuen amb *filferros metàl·lics que contenen fulles afilades preparades per lesionar i introduir-se a la carn de qui vol saltar a la tanca, produint profundes ferides*?
4. Com és que Espanya manté els enclavaments de Ceuta i Melilla al nord d'Àfrica?

PORTES OBERTES A LA CAÇA D'ELEFANTS A BOTSWANA

Una de les primeres imatges idíl·liques que ens venen al cap quan es parla de l'Àfrica és un elefant sota el sol intens de la sabana. Aquesta postal, però, podria desaparèixer els pròxims anys. Les xifres parlen per si soles: el 1970 hi havia una població d'un milió d'elefants al continent africà. L'any 2014 es va actualitzar el cens i només en quedaven 352.000, un 65% menys. Aquesta situació podria empitjorar encara més a partir d'ara, perquè el nou president de Botswana -país del sud de l'Àfrica considerat el santuari dels elefants- vol promoure la indústria de la caça, i fins i tot proposa convertir els elefants sacrificats en carn enllaunada per a animals domèstics.

L'alarma va saltar després que l'ONG Elephants Without Borders publicés un informe en què alertava de l'augment de la caça furtiva a Botswana, un país que té un terç de la població total de l'espècie a l'Àfrica. Mike Chase, responsable de la investigació, declara que "els observadors de seguita van detectar un nombre inusualment alt de cadàvers d'elefants".

Aquesta tendència podria estar relacionada amb l'ascens al poder de Mokgweetsi Masisi, el president de Botswana des del 2018. El seu predecessor, Ian Khama, va aprovar una llei que prohibia la caça comercial al país, però Masisi va arribar a la presidència disposat a desmantellar totes les polítiques impulsades per Khama. Segons fonts del partit de Masisi, el nou govern està decidit a "permetre el creixement de la indústria de caça als safaris".

El president de Botswana està en contra de les ONG que es dediquen a protegir la fauna del país. Les acusa de només pensar en els animals i no en la població local: "Sembla que aquí [a Botswana] no hi hagi éssers humans. És com si fos un gran zoològic i ells en fossin els guardians", ha dit Masisi en referència a aquestes associacions.

La legalització de la caça comercial és un dels temes més debatuts a Botswana des de fa anys. Com que és un país amb una gran quantitat d'elefants, hi ha molts problemes de convivència entre aquests animals i la població local. Els pagesos, per exemple, es queixen que els elefants els arrasen els cultius.

Masisi ha adoptat un discurs populista sobre aquest tema, i assegura sovint que el nombre d'elefants ha augmentat dràsticament al país des que se'n va prohibir la caça comercial.

“Un augment de la caça furtiva d'elefants semblant al que es veu avui a Botswana sovint ha anat seguit de grans reduccions en la població d'elefants”, afirma Chase en contradicció amb el discurs del president.

Una tendència que s'ha constatat a tot el continent. Des de l'any 2007 fins al 2014 es calcula que van morir aproximadament 144.000 elefants. Si la caça continua a aquest ritme, en 17 o 18 anys es podria extingir l'espècie al continent. “El risc és molt real si se segueix aquesta tendència”, explica a l'ARA Luis Suárez, responsable d'espècies de WWF.

Al parc de Selous, a Tanzània, per exemple, ja han mort un 90% dels exemplars de l'espècie. “Si no es frena aquesta pèrdua de població tindrem grups d'elefants cada cop més petits, més aïllats i, per tant, més exposats a altres amenaces com malalties o incendis que els poden fer desaparèixer”, diu Suárez.

“Al final només quedaran exemplars d'elefants a Namíbia, Botswana i Sud-àfrica, i llavors els furtius es concentraran allà”, diu l'expert.

La caça furtiva a l'Àfrica alimenta un mercat internacional d'ivori que té els països de l'Àsia com a principals importadors. La Xina va prohibir el comerç d'ivori a tot el país l'any 2018, pressionada pels ecologistes, però el mercat negre continua en aquest país i d'altres del Sud-est Asiàtic. A la Xina, les escultures d'ivori, a més d'una tradició mil·lenària, són un senyal d'estatus i prestigi social. En xinès la paraula *ivori* és *xiangya*, que vol dir “dent d'elefant”. Molts xinesos creuen que és possible extreure les banyes dels elefants sense provocar-los la mort. Però res més lluny de la realitat, perquè un quart de les banyes les tenen a dins del crani. Si les extreuen senceres, els animals moren.

Juan Carlos Meneses “El país santuari dels elefants a l'Àfrica obra la porta a la caça” Diari Ara. 28-3-2019.

Activitats

1. Algunes de les opinions que trobem en l'article que acabem de llegir, *us sonen* de la pel·lícula? Quines?
2. Hi hauria alguna manera de protegir els elefants sense perjudicar els camperols de Botswana?
3. Penseu que el permís per caçar elefants obeeix només a protegir els conreus de la població local o hi ha alguna altra raó?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- Causes de la immigració africana cap a Europa.
- Les condicions de vida dels nens i nenes africans.
- La tanca de Melilla entre el Marroc i Espanya.
- Pobresa i desenvolupament al continent africà.
- La protecció dels animals en perill d'extinció.
- La parcialitat de la justícia en temes d'immigració.
- Potencialitats humanes perdudes a causa de la pobresa.
- El cinema com a element de sensibilització educativa i personal.

Objectius formatius

- Comprendre el film.
- Ser conscients de les causes d'immigració des dels països pobres a Occident i dels drames humans que genera.
- Conscienciar sobre les condicions de vida en països del Tercer Món.
- Reflexionar sobre les polítiques de la Unió Europea i d'Espanya per frenar la immigració.
- Observar actituds de solidaritat davant de conflictes i situacions d'injustícia.
- Valorar la tasca de les organitzacions dedicades a la protecció de la fauna en perill d'extinció.
- Promoure valors relacionats amb la solidaritat i l'ajut a la població immigrant.
- Observar actituds de crítica davant de situacions de desigualtat social.

Criteris d'avaluació

- Visionat atent, correcte i respectuós del film.
- Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
- Capacitat per relacionar i entendre les diferents problemàtiques socials i polítiques plantejades en el film.
- Identificar els temes i subtemes del film.
- Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
- Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
- Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.